

Рейтинговий звіт ZPSA 003-011 про визначення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Запоріжжя
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	16.08.2016 р.
Дата оновлення:	05.12.2017 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaAA-
Прогноз:	стабільний

Наданий в результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо рівня кредитного рейтингу

Кредитний рейтинг ґрунтується на результатах аналізу економічних та фінансових показників за I півріччя 2017 року, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної в розпорядженні комунальної власності та перспективних планів на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана Запорізькою міською радою, а також на іншій інформації, що є в розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата	16.08.2016	08.12.2016	08.06.2017 р.	05.12.2017 р.
Рівень рейтингу	uaAA-	uaAA-	uaAA-	uaAA-
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підтвердження	підтвердження

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaAA** характеризується дуже високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами.

Знак «->» позначає проміжну категорію (рівень) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рівень кредитного рейтингу м. Запоріжжя підтримується:

- високим рівнем бюджетної забезпеченості міста: обсяг доходів бюджету м. Запоріжжя без урахування трансфертів у розрахунку на одного мешканця в I півріччі 2017 року перевищував середній показник по місцевих бюджетах у цілому (на 19,9%) та показники більшості міст України, співставних за адміністративно-територіальним статусом;
- високими темпами зростання доходної частини бюджету без урахування трансфертів (119,9% у 2015 році, 154,9% у 2016 році та 133,7% у I півріччі 2017 року), в тому числі в результаті позитивного впливу бюджетної та податкової реформи;
- високим рівнем соціально-економічного розвитку міста: у розрахунку на 1 мешканця переважна більшість показників, які характеризують стан міської економіки та ринку праці (обсяг реалізованої промислової продукції, зовнішньоторговельного товарообігу, капітальних інвестицій, прямих іноземних інвестицій, роздрібного товарообороту, а також середньомісячна заробітна плата та рівень зайнятості населення), перевищують середні по країні, що забезпечується роботою підприємств потужного промислового комплексу міста;
- ефективною політикою міської влади стосовно управління місцевим боргом та гарною кредитною історією.

Рівень кредитного рейтингу м. Запоріжжя обмежується:

- суттєвою чутливістю господарського комплексу та бюджету міста до економічних ризиків;
- високою потребою в залученні додаткового фінансування, в тому числі на відновлення об'єктів міської інфраструктури та житлово-комунального господарства;
- впливом негативних чинників на фінансовий ринок і нестабільною діловою активністю в окремих секторах економіки, що негативно впливає на потенціал зростання та платоспроможність економічних суб'єктів.

Резюме

Загальна інформація про місто

Місто Запоріжжя – місто обласного значення, адміністративний центр Запорізької області, один з найбільш важливих промислових, наукових, фінансових, транспортних та культурних центрів півдня України. Територія міста, що знаходиться у південно-східній частині України на берегах р. Дніпро, охоплює 33 099 га. Протягом I півріччя 2017 року межі міста не переглядалися. На півночі обласного центру розташовано Дніпровське водосховище, з півдня до міста прилягає Каховське водосховище. Адміністративно територія міста поділяється на сім районів: Олександрівський, Заводський, Комунарський, Дніпровський, Вознесенівський, Хортицький та Шевченківський. Районні у місті ради не створені. Місцеве самоврядування у місті Запоріжжя здійснюється територіальною громадою міста як безпосередньо, так і через Запорізьку міську раду, а також виконавчі органи ради.

Основні показники

Основні показники соціально-економічного розвитку та фінансового стану м. Запоріжжя

Назва показника	2014	2015	2016	I півр. 2017	Темп росту за ост. період, %
Чисельність наявного населення, тис. осіб (станом на кінець звітного періоду), тис. осіб	762,0	756,9	750,7	746,9	99,5
Середньооблікова чисельність штатних працівників, тис. осіб	240,9	229,4	222,8	219,9*	98,7*
Середньомісячна заробітна плата, грн.	3 612,3	4 470,2	5 379,9	6 704,3*	124,6*
Заборгованість з виплати заробітної плати, млн. грн. (станом на кінець звітного періоду)	24,2	21,1	43,4	33,9	77,9
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах, млн. грн.	67 623,7	95 230,1	104 604,4	67 452,7	143,4**
Капітальні інвестиції, млн. грн.	5 182,7	4 810,2	6 442,5	4 450,5	190,9**
Прямі іноземні інвестиції, млн. доларів США (станом на кінець звітного періоду)	976,3	880,8	813,1	798,9	104,2
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	4 585,6	3 457,8	2 719,1	1 591,5	124,3**
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	47,7	58,9	65,0	36,5	183,8**
Доходи бюджету, млн. грн.	3 019,6	4 379,1	6 067,0	3 856,8	137,0**
Видатки бюджету, млн. грн.	2 985,9	4 131,9	5 984,0	3 618,0	150,7**
Прямий борг (без урахування позик, залучених з єдиного казначейського рахунку), тис. грн.	0,0	0,0	0,0	0,0	-

* розраховано агентством «Кредит-Рейтинг» на підставі показників Головного управління статистики у Запорізькій області, що надаються окремо за I та II квартали 2017 року

** темп росту до відповідного періоду 2016 року

Соціальна сфера та економіка міста

За чисельністю населення (746,9 тис. осіб станом на 01.07.2017 р.) Запоріжжя належить до великих міст України. Демографічна ситуація в м. Запоріжжі протягом I півріччя 2017 року характеризувалась зменшенням чисельності наявного населення як за рахунок природного скорочення, так і механічного відтоку населення. Зважаючи на структуру та особливості економіки Запоріжжя (значна частина мешканців зайнята

на великих промислових підприємствах), показники ринку праці міста перебувають на рівні, значно вищому за середній по країні: питома вага зайнятих у загальній чисельності наявного населення міста та рівень середньомісячної заробітної плати традиційно перевищують відповідні загальнодержавні показники. При цьому для міста характерною є залежність динаміки розвитку ринку праці від ефективної діяльності містоутворюючих підприємств, передусім металургійного та машинобудівного комплексів. Розвиток ринку праці міста Запоріжжя у поточному році характеризувався несуттєвим скороченням середньооблікової чисельності зайнятих. При цьому рівень зайнятості населення в місті залишався високим та мало місце зниження попиту на робочі місця.

Темпи зростання середньомісячної заробітної плати штатних працівників м. Запоріжжя у січні-червні поточного року, як і в 2016 році, були високими, хоча й поступалися відповідним показникам по країні. За результатами I півріччя 2017 року рівень оплати праці збільшився за розрахунками агентства на 24,6% (на 28,1% по країні в цілому), що було забезпечено, в тому числі, здійсненням індексації заробітної плати згідно з чинним законодавством, суттєвим збільшенням рівня мінімальної заробітної плати відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік». Як і раніше, рівень заробітної плати в м. Запоріжжі перевищує відповідний загальнодержавний показник. Протягом I півріччя 2017 року мало місце скорочення обсягу несплаченої заробітної плати працівникам міста, співвідношення обсягу боргу до середньомісячного фонду оплати праці знизилось до 2,3%, що відповідає низькому рівню заборгованості.

Зростання рівня номінальної заробітної плати та уповільнення темпів скорочення середньооблікової чисельності штатних працівників позитивно впливало на динаміку надходжень податку на доходи фізичних осіб. У I півріччі 2017 року обсяг надходжень податку збільшився на 35,1% до відповідного показника у I півріччі 2016 року, а річний план на 2017 рік виконано на 48,4%.

Економічний потенціал Запоріжжя характеризується, передусім, потужним багатогалузевим промисловим комплексом. Місто має розгалужену транспортну мережу, розвинену комунальну інфраструктуру, широкую мережу ринкової інфраструктури, фінансових установ, закладів освіти, охорони здоров'я та культури. Рівень диверсифікації міської економіки за видами економічної діяльності помірний, але зберігається залежність господарського комплексу та бюджету міста від діяльності провідних промислових підприємств. Відповідно має місце суттєва чутливість господарського комплексу та міського бюджету до економічних ризиків, як і в більшості інших міст України, на території яких також сформований потужний промисловий комплекс.

Основними платниками обов'язкових платежів до міського бюджету є підприємства промисловості (передусім металургійного та машинобудівного комплексів). Протягом I півріччя 2017 року в Запоріжжі зберігався значний рівень галузевої концентрації джерел наповнення доходної частини бюджету, крім того мала місце залежність від надходжень окремих основних платників: у січні-червні обов'язкові платежі від ПАТ «Запоріжсталь» та АТ «Мотор Січ» становили відповідно 9% та 4,7% доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів (10,8% та 5,3% у I півріччі 2016 року). Це свідчить про суттєвий рівень залежності місцевих фінансів від результатів діяльності окремих підприємств.

Протягом попередніх 3-х років на економіку міста та його фінансовий стан негативно впливали складна ситуація в економіці країни та зростання інфляційного тиску на економіку, що призвело до зниження реальних доходів підприємств і громадян. У II половині 2016 року після тривалої рецесії намітилися тенденції до поступового відновлення темпів зростання економіки, відбувалося уповільнення інфляційних процесів внаслідок стриманої монетарної та фіскальної політики, а також завдяки сприятливій динаміці світових цін на сировину та стабілізації інфляційних очікувань. У I півріччі 2017 року відновлення економічного зростання тривало, проте зберігалися негативні чинники, що впливали на фінансовий ринок країни, а також нестабільна ділова активність в окремих секторах економіки, що у свою чергу негативно впливало на потенціал зростання та платоспроможність економічних суб'єктів.

Рівень соціально-економічного розвитку та інвестиційний потенціал міста, як і в попередніх періодах, були високі: за результатами I півріччя 2017 року більшість показників, що характеризують стан місцевої економіки (рівень зайнятості, середньомісячна заробітна плата, обсяг реалізованої промислової продукції, зовнішньоторговельний товарооборот, обсяг капітальних інвестицій та прямих іноземних інвестицій) у розрахунку на 1 мешканця суттєво перевищували відповідні середні показники по країні. При цьому у поточному році було відновлено високі темпи росту більшості показників, що характеризують стан міської економіки та рівень ділової активності.

Промисловий комплекс м. Запоріжжя є базовим з точки зору формування економічного профілю міста та регіону. Виробничу діяльність у місті здійснюють більше 280 великих та середніх підприємств, серед яких є найбільші роботодавці міста та платники податків до місцевого бюджету. Провідними галузями промислового комплексу міста в I півріччі 2017 року залишалися чорна та кольорова металургія, машинобудування, хімічна галузь, харчова промисловість та постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря.

Ситуація в промисловому комплексі країни впродовж I півріччя 2017 року характеризувалася поступовим відновленням обсягів промислового виробництва за окремими галузями. При цьому негативні фактори, що впливали на фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання, на їх зовнішньоекономічну діяльність зберігались: збільшення вартості енергоресурсів, зростання цін на сировину, матеріали, товари, збереження складних умов здійснення зовнішньоекономічної діяльності, складність отримання кредитних ресурсів. Очікується, що до кінця поточного року позитивну динаміку зберігатимуть галузі споживчого спрямування – харчова промисловість і текстильне виробництво – внаслідок певного розширення споживчого попиту домогосподарств. У I півріччі 2017 року вплив негативних чинників на результати діяльності основних підприємств промислового комплексу міста Запоріжжя та обсяги надходжень податків та зборів до міського бюджету був помірним: обсяги реалізації промислової продукції зросли майже за усіма галузями, а основні промислові підприємства суттєво збільшили обсяги перерахування податків та зборів до міського бюджету.

Протягом 2014-2015 рр. обсяги реалізованої продукції підприємствами міста зростали стрімкими темпами, що було зумовлено суттєвим ростом цін на продукцію підприємств-експортерів внаслідок девальвації гривні відносно основних світових валют. Протягом 2016 року обсяги реалізованої підприємствами м. Запоріжжя

продукції зростали, але суттєво нижчими темпами, ніж в двох попередніх періодах: промисловими підприємствами міста було реалізовано продукції на суму 104,6 млрд. грн., що на 9,8% більше за відповідний показник 2015 року в фактичних цінах. У I півріччі 2017 року високі темпи зростання обсягів реалізації було відновлено – було реалізовано продукції на суму 67,5 млрд. грн., що у розрахунку на одного мешканця перевищило загальнодержавний показник в 3,8 рази (в 3,3 рази у I півріччі 2016 року).

Промислова спеціалізація міста Запоріжжя визначається, насамперед, експортноорієнтованими металургійним та машинобудівним комплексами, які є найбільш уразливими до змін зовнішньоекономічної кон'юнктури. Протягом 2016 року та I півріччя 2017 року цінова кон'юнктура для українських експортерів металургійної галузі була нестабільною, але в цілому сприятливою. Мало місце зростання (за виключенням окремих періодів) середньомісячних світових цін на сталь та залізну руду. При цьому на обсяги зовнішньої торгівлі підприємств машинобудівного комплексу, як і в попередніх періодах, впливало зниження зовнішнього попиту на продукцію внаслідок припинення співробітництва України з Російською Федерацією у воєнній сфері та також введення обмежень з боку Російської Федерації на поставки продукції українських підприємств. У I півріччі 2017 року вперше за останні п'ять років обсяги зовнішньоторговельного товарообороту в м. Запоріжжі зростали. За результатами січня-червня 2017 року обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств Запоріжжя склав 1,6 млрд. доларів США, що у розрахунку на 1 мешканця перевищує середній показник по країні в 2,1 рази та на 24,3% більше за показник відповідного періоду 2016 року.

Залежність міста від іноземного капіталу є значною – з початку процесу інвестування в економіку міста було залучено 798,9 млн. доларів США прямих іноземних інвестицій (94,2% від обсягу прямих іноземних інвестицій області), що в розрахунку на одного мешканця перевищує середній показник по країні на 116,5%. У 2014-2016 рр. у зв'язку з девальвацією національної валюти та зменшенням вартості акціонерного капіталу в перерахунку на іноземну валюту мало місце скорочення обсягу прямих іноземних інвестицій, залучених в економіку міста. При цьому, зважаючи на збереження стабільної внутрішньополітичної ситуації в регіоні, у м. Запоріжжі, як і в попередніх періодах, зберігається сприятливий інвестиційний клімат. Протягом I півріччя 2017 року обсяги прямих іноземних інвестицій, залучених в економіку міста, зросли на 4,2%.

Протягом I півріччя 2017 року в місті реалізовувались інвестиційні проекти провідними підприємствами промислового комплексу (в тому числі ПАТ «Запоріжсталь», ПрАТ «Запоріжжкокс», ПрАТ «Укрграфіт», ПрАТ «Дніпроспецсталь»), а також було продовжено роботу щодо залучення кредитних та грантових ресурсів для реалізації важливих інфраструктурних проектів за участю міської влади. Загальна сума капіталовкладень, освоєних протягом I півріччя 2017 року на об'єктах міста за рахунок усіх джерел фінансування зроста майже вдвічі (без коригування на інфляційну складову) та склала 4 450,5 млн. грн., що в розрахунку на 1 мешканця в 1,6 разів більше за середній показник по країні.

Динаміка розвитку будівельної галузі міста Запоріжжя протягом січня-червня поточного року була позитивною. Обсяги виконаних будівельних робіт у I півріччі 2017 року становили 776,2 млн. грн. (82,7% загальнообласного обсягу), що у

фактичних цінах на 93,3% більше показника в аналогічному періоді 2016 року. Обсяги прийнятого в експлуатацію житла зросли майже на 84% до обсягів у відповідному періоді минулого року, проте в розрахунку на 1 000 осіб наявного населення, як і в попередніх періодах, цей показник поступається відповідному показнику по країні в цілому.

Комунальна власність та комунальне господарство

Житлово-комунальному господарству м. Запоріжжя, як і для переважної більшості міст України, притаманний високий рівень зношеності основних засобів (зокрема, житлового фонду), об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури міста. Міська влада щороку виділяє кошти на фінансування заходів у сфері житлово-комунального господарства та приділяє особливу увагу інвестиційним програмам та програмам розвитку міжнародного співробітництва, в тому числі з міжнародними фінансовими організаціями.

Протягом I півріччя 2017 року відбувався поетапний перегляд тарифів на комунальні послуги за окремими постачальниками для різних груп споживачів (послуги з централізованого опалення та постачання гарячої води, водопостачання та водовідведення, вивезення побутових відходів). Протягом I півріччя 2017 року рівень проплати населення був високим (крім послуг з теплопостачання та гарячого водопостачання) у порівнянні з середніми показниками багатьох міст країни. Загальний обсяг заборгованості населення за житлово-комунальні послуги (без урахування послуг із постачання електричної енергії та газопостачання) у розрахунку на 1 мешканця становив 752,2 грн., що, враховуючи динаміку зростання вартості енергоносіїв, відповідало високому рівню боргу.

Запорізька міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. У власності територіальної громади м. Запоріжжя перебуває значна кількість об'єктів, у тому числі таких, що становлять комерційний інтерес. У минулому році динаміка економічного розвитку країни залишалася повільною, а рівень ділової активності невисоким. Протягом I півріччя 2017 року спостерігалось поступове відновлення економічного зростання та, відповідно, попиту на об'єкти нерухомості міста. Протягом аналізованого періоду зростали обсяги надходжень від продажу землі та майна, а також від оренди земельних ділянок, тоді як динаміка надходжень від оренди майна була слабкою. Загалом, за результатами I півріччя 2017 року питома вага надходжень від операцій з майном та землею комунальної власності (продаж та оренда) у структурі доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів становила 15,5%, що на 1,2 в. п. менше показника аналогічного періоду 2016 року.

Бюджет міста

Бюджет м. Запоріжжя – бюджет місцевого самоврядування. Запоріжжя є містом обласного значення, зведений бюджет міста включає бюджет одного рівня – міський. Організація бюджетного процесу в місті здійснюється відповідно до Конституції

України, Бюджетного кодексу України, Закону України про Державний бюджет України на відповідний рік та інших законодавчих актів. У місті Запоріжжя забезпечується висока ефективність фінансової політики, дотримуються норми чинного законодавства у цій сфері, забезпечується оперативність прийняття та реалізації управлінських рішень.

Доходи бюджету м. Запоріжжя формуються за рахунок податкових надходжень, неподаткових надходжень, доходів від операцій з капіталом, цільових фондів та трансфертів. Динаміка доходної частини бюджету міста Запоріжжя (без урахування трансфертів) протягом 2012-2016 рр. та I півріччя 2017 року була позитивною. Рівень бюджетної забезпеченості зберігається на високому рівні, у порівнянні з іншими містами країни: співвідношення обсягу доходів бюджету міста в розрахунку на одного мешканця до середнього показника по місцевих бюджетах в цілому (без урахування трансфертів) за результатами виконання бюджету в I півріччі 2017 року становило 119,9% (123,9% у 2016 році, 112,8% у 2015 році), що перевищує показники більшості міст України з аналогічним адміністративно-територіальним статусом та структурою економіки.

Для бюджету міста Запоріжжя характерним є значний рівень галузевої концентрації джерел наповнення доходної частини загального фонду: підприємства, які входять до металургійного та машинобудівного комплексів формують вагомий обсяг доходної частини бюджету міста. Рівень самостійності бюджету залишається високим, залежність від базової дотації відсутня.

Бюджет м. Запоріжжя за результатами виконання в I півріччі 2017 року мав позитивне сальдо операційного балансу за загальним фондом (442,4 млн. грн.), обсяг якого зменшився в порівнянні з відповідним показником у I півріччі 2016 році на 10,7%, що було зумовлено високими темпами зростання поточних видатків. При цьому темпи зростання операційних надходжень хоча й дещо поступались темпам росту поточних видатків бюджету, проте теж були високими. За спеціальним фондом обсяг операційних доходів перевищив обсяг операційних видатків на 30,1 млн. грн. Бюджет міста за підсумками I півріччя 2017 року виконано з профіцитом обсягом 234,8 млн. грн., у тому числі профіцит загального фонду склав 468,3 млн. грн., спеціальний фонд виконано з дефіцитом обсягом 233,55 млн. грн. Джерелом покриття дефіциту спеціального фонду були кошти, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку.

Виконання бюджету з профіцитом у січні-червні поточного року призвело до подальшого зростання залишків на рахунках загального фонду (з урахуванням коштів, розміщених на депозит). Протягом I півріччя 2017 року показники ліквідності бюджету міста зросли та станом на 01.07.2017 р. перебували на високому рівні за загальним та спеціальним фондами. Зважаючи на достатні показники ліквідності, до бюджету міста протягом 2015-2016 рр. та I півріччя 2017 року не залучалися короткотермінові позички з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів за загальним фондом. У попередніх бюджетних періодах залежність від залучення короткострокових позичок була помірною.

Протягом I півріччя 2017 року до доходної частини бюджету міста надійшло 3 856,8 млн. грн., що на 37% більше, ніж обсяг надходжень у відповідному періоді 2016 року. Основними джерелами формування доходної бази бюджету м. Запоріжжя

залишалися податкові надходження та трансферти з державного бюджету. Зважаючи на відновлення темпів зростання міської економіки у 2016 році та I півріччі 2017 року, обсяги надходжень за переважною більшістю джерел наповнення бюджету міста зростали, а рівень виконання річного плану за доходами загального та спеціального фондів за результатами січня-червня поточного року був високим. Уточнений річний план за доходами в цілому було виконано на 54,4%, у тому числі відповідні планові показники доходної частини загального фонду бюджету міста виконані на 54,1%, спеціального фонду – на 68,7%.

Обсяг видаткової частини бюджету міста Запоріжжя за результатами I півріччя 2017 року становив 3 617,96 млн. грн. та збільшився на 50,7% проти відповідного попереднього бюджетного періоду. Затверджений на 2017 рік план за видатками бюджету було виконано на 45,5%. Основним напрямом видатків бюджету залишається фінансування установ бюджетної сфери (освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення, культури і мистецтва, фізичної культури і спорту), а також житлово-комунального господарства, будівництва та транспорту. Значні обсяги видатків здійснюються також за напрямками «Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю» та «Інші видатки». Починаючи з 01.01.2015 р. дві найбільші за обсягами видатків галузі бюджетної сфери (освіта та охорона здоров'я) фінансуються як за рахунок доходів бюджету міста, так і відповідних субвенцій з державного бюджету. При цьому частка міста в сумарному обсязі фінансування зазначених галузей зростає. Структура видаткової частини бюджету за економічною класифікацією характеризується зростанням у I півріччі 2017 році питомої ваги капітальних видатків до 7,6% (5,3% у I півріччі 2016 року), що відповідає помірному рівню. Питома вага захищених статей в обсязі видатків бюджету в аналізованому періоді, хоча й скоротилась, але залишалася високою (близько 80%).

Боргові зобов'язання міста

Боргова політика Запорізької міської влади визначається потребою у залученні додаткового фінансування для реалізації проєктів із відновлення міської інфраструктури. Запорізька міська рада має позитивний досвід випуску та погашення облігацій внутрішньої місцевої позики та проводить зважену та ефективну боргову політику. Станом на 01.07.2017 р. прямі боргові зобов'язання міста склалися із заборгованості за середньостроковими позиками, залученими з єдиного казначейського рахунку у попередніх бюджетних періодах. Заборгованість за запозиченнями, залученими до бюджету розвитку, відсутня. Як і в попередньому бюджетному періоді, місто мало низький рівень консолідованого боргу.

На даний час Запорізькою міською владою ведеться робота щодо можливості залучення кредитних та грантових ресурсів для реалізації спільних проєктів з міжнародними фінансовими організаціями: ЄБРР, Європейським інвестиційним банком та німецьким державним Банком розвитку (KfW).

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Запоріжжя підтверджено на рівні **uaAA-**, прогноз «стабільний».

Голова рейтингового комітету

М. Б. Проценко

Начальник відділу рейтингів небанківських установ

О. К. Самойлова

Додатки

Бюджетні показники м. Запоріжжя в форматі бюджетного балансу, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2014	2015	2016	I півр. 2017
Податкові надходження	1 856 287,7	2 153 975,5	3 342 412,7	2 018 999,5
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	142 473,3	220 410,9	275 199,4	138 087,6
Отримані трансферти на здійснення поточних видатків	991 145,0	1 972 728,1	2 340 188,1	1 657 466,7
Операційні надходження всього	2 989 906,0	4 347 114,5	5 957 800,1	3 814 553,9
Поточні видатки на заробітну плату, використання товарів та послуг та інші поточні видатки	1 748 451,8	2 211 433,9	2 697 081,8	1 865 792,6
Поточні трансферти та соціальне забезпечення	1 096 139,2	1 389 692,2	2 264 496,5	1 476 327,0
Операційні видатки всього	2 844 591,0	3 601 126,1	4 961 578,3	3 342 119,6
Операційний баланс	145 315,1	745 988,5	996 221,8	472 434,2
Фінансовий дохід	45,6	69,6	82 195,5	29 976,3
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	0,0
Фінансовий баланс	45,6	69,6	82 195,5	29 976,3
Поточний баланс	145 360,7	746 058,0	1 078 417,3	502 410,6
Капітальні надходження	8 742,6	31 875,7	26 978,4	12 237,0
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	20 948,5	0,0	0,0	0,0
Капітальні надходження всього	29 691,1	31 875,7	26 978,4	12 237,0
Придбання основного капіталу	42 788,6	104 133,9	408 307,7	84 502,0
Капітальні трансферти	98 568,2	424 798,3	614 130,2	191 336,2
Капітальні видатки всього	141 356,8	528 932,2	1 022 437,9	275 838,2
Капітальний баланс	-111 665,7	-497 056,6	-995 459,5	-263 601,2
Баланс після капітальних видатків	33 695,0	249 001,5	82 957,8	238 809,4
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	1 979,9	1 866,1	3 444,4	4 020,8
Профіцит/дефіцит	31 715,1	247 135,3	79 513,4	234 788,7
Фінансування	-31 715,1	-247 135,3	-79 513,4	-234 788,7
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Дані Запорізької міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Основні джерела фінансування бюджету м. Запоріжжя, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2014	2015	2016	I півр. 2017
Профіцит/дефіцит	31 715,1	247 135,3	79 513,4	234 788,7
Фінансування	-31 715,1	-247 135,3	-79 513,4	-234 788,7
Зміни залишків	-1 017,6	-247 569,7	-81 985,4	370 230,8
залишок на початок року	237 766,7	238 784,3	486 354,0	568 339,4
залишок на кінець року	238 784,3	486 354,0	568 339,4	198 108,5
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	-18 416,2	0,0	0,0	0,0
Залучення	146 503,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	-164 919,2	0,0	0,0	0,0
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	0,0	0,0	-605 000,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	0,0	724 000,0	0,0
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	0,0	0,0	-724 000,0	-605 000,0
Фінансування за борговими операціями	0,0	0,0	0,0	0,0
Запозичення	0,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	0,0	0,0	0,0	0,0
Інші розрахунки	-12 281,2	434,4	2 472,0	-19,5
кошти, що передаються до бюджету розвитку	0,0	0,0	0,0	0,0
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Дані Запорізької міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Виконання доходної частини бюджету міста Запоріжжя, тис. грн.

Показники	2014 (виконано)	2015 (виконано)	2016 (виконано)	2017 (план)	I півр. 2017 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту до відп. періоду, %
Податкові надходження	1 856 287,7	2 153 975,5	3 342 412,7	4 078 137,0	2 018 999,5	49,5	133,6
<i>питома вага податкових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	61,5	49,2	55,1	57,6	52,3	-	-
Податок на доходи фізичних осіб	1 310 304,6	1 292 220,6	1 937 866,9	2 400 000,0	1 161 656,0	48,4	135,1
Податок на прибуток підприємств	10 662,6	18 307,2	27 669,7	24 225,0	33 118,2	136,7	427,8
Збори та плата за спеціальне використання природних ресурсів (без плати за землю до 01.01.2015 р.)	4 087,9	130,9	331,9	7,0	0,7	10,0	0,3
Податки на власність	1 216,2	17,2	0,0	0,0	0,0	-	-
Акцизний податок	X	181 145,0	247 459,8	302 000,0	132 040,3	43,7	113,8
Податок на нерухоме майно (за виключенням податку та орендної плати за землю з юридичних та фізичних осіб)	577,6	14 019,1	23 964,9	27 650,0	14 463,1	52,3	143,1
Податок та орендна плата за землю з юридичних та фізичних осіб (до 01.01.2015 р. - плата за землю)	349 051,6	430 260,2	773 985,4	863 500,0	465 802,4	53,9	127,0
Транспортний податок з юридичних та фізичних осіб	X	8 954,3	4 473,0	4 000,0	937,4	23,4	77,9
Єдиний податок	152 237,4	192 118,8	307 312,9	435 000,0	200 308,4	46,0	143,1
Місцеві податки й збори, крім єдиного податку та податків на нерухоме майно	12 641,3	-1 048,5	132,8	375,0	214,2	57,1	726,5
Інші податки та збори	15 508,6	17 850,7	19 215,4	21 380,0	10 458,8	48,9	108,4
Неподаткові надходження	142 336,0	220 307,9	347 407,3	232 026,5	167 051,1	72,0	127,5
<i>питома вага неподаткових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	4,7	5,0	5,7	3,3	4,3	-	-
Власні надходження бюджетних установ та організацій	116 706,5	153 161,4	193 075,5	117 943,1	98 374,6	83,4	118,8
Відсотки банків за користування тимчасово вільними бюджетними коштами	0,0	0,0	82 114,3	50 000,0	29 942,2	59,9	182,9
Плата за оренду майнових комплексів та іншого комунального майна	16 242,1	20 290,8	20 378,1	19 100,0	9 847,2	51,6	96,8
Державне мито	720,8	9 566,3	7 721,6	735,0	405,6	55,2	8,3
Плата за надання адміністративних послуг	0,0	14 048,9	20 972,2	27 280,0	15 350,3	56,3	190,5
Інші неподаткові надходження	8 666,6	23 240,5	23 145,6	16 968,4	13 131,1	77,4	149,8
Доходи від операцій з капіталом	8 742,6	31 875,7	26 978,4	13 033,0	12 237,0	93,9	495,9
<i>питома вага операцій з капіталом в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	0,3	0,7	0,4	0,2	0,3	-	-
Кошти від продажу основного капіталу	3 939,1	6 028,5	23 364,9	9 533,0	8 905,3	93,4	991,4
Кошти від продажу землі і нематеріальних активів	4 803,4	25 847,2	3 613,5	3 500,0	3 331,8	95,2	212,3
Цільові фонди	182,9	172,6	9 987,5	1 150,0	1 012,9	88,1	2 610,4
<i>питома вага цільового фонду в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	0,01	0,00	0,16	0,02	0,03	-	-
Разом доходів	2 007 549,2	2 406 331,7	3 726 785,9	4 324 346,5	2 199 300,5	50,9	133,7
Трансферти з державного бюджету	1 007 740,2	1 969 847,2	2 327 448,8	2 731 715,6	1 657 466,7	60,7	141,9
<i>питома вага трансфертів в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	33,4	45,0	38,4	38,6	43,0	-	-
Усього доходів	3 015 289,4	4 376 178,9	6 054 234,8	7 056 062,0	3 856 767,2	54,7	137,1
Трансферти, які передаються між місцевими бюджетами різних рівнів	4 353,4	2 880,9	12 739,2	27 116,5	0,0	0,0	0,0
Усього	3 019 642,8	4 379 059,8	6 066 974,0	7 083 178,5	3 856 767,2	54,4	137,0

Джерело: Дані Запорізької міської ради

Виконання видаткової частини та кредитування бюджету міста Запоріжжя, тис. грн.

Показник	2014 (виконано)	2015 (виконано)	2016 (виконано)	2017 (план)	I півр. 2017 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту до відп. періоду, %
Державне управління	103 357,0	137 132,6	225 694,3	280 038,0	133 297,4	47,6	156,8
Освіта	874 673,5	1 085 342,4	1 451 630,6	1 969 350,3	1 047 247,0	53,2	145,9
Охорона здоров'я	585 197,3	785 646,9	919 065,4	1 156 216,0	572 026,2	49,5	149,0
Соціальний захист і соціальна допомога	712 728,9	895 480,8	1 325 130,1	1 503 681,0	985 427,5	65,5	147,4
Житлово-комунальне господарство	347 237,0	343 714,5	486 362,3	731 962,8	146 072,5	20,0	181,2
Культура і мистецтво	83 670,7	99 902,0	112 246,8	159 473,1	86 135,4	54,0	136,3
Засоби масової інформація	3 006,5	3 460,9	6 937,6	16 273,9	6 827,8	42,0	404,2
Фізична культура і спорт	28 092,7	32 830,7	53 456,9	77 658,1	34 209,8	44,1	147,3
Будівництво	29 526,8	94 421,1	180 970,3	581 707,2	69 310,2	11,9	169,2
Землеустрій	963,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Транспорт	111 217,5	220 874,0	321 659,0	623 913,8	134 297,5	21,5	128,6
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	6 461,9	72 296,8	153 069,4	81 062,0	26 278,5	32,4	3 427,5
Охорона навколишнього природного середовища та ядерна безпека	0,0	7 164,1	9 892,6	0,0	0,0	-	0,0
Запобігання та ліквідація надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха	13 904,4	11 321,1	0,0	9 864,9	4 933,2	50,0	-
Обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Цільові фонди	15 054,9	8 818,8	46 265,8	50 246,9	6 136,9	12,2	53,4
Видатки, не віднесені до основних груп, та інші видатки	52 644,2	167 866,5	496 993,3	446 281,6	243 455,2	54,6	209,0
Разом видатків	2 967 736,6	3 966 273,1	5 789 374,4	7 687 729,4	3 495 655,0	45,5	151,8
Трансферти іншим бюджетам	18 211,2	163 785,2	194 641,8	267 246,8	122 302,8	45,8	123,9
у т.ч. реверсна дотація (до 01.01.2015 р. - кошти, що передаються до Державного бюджету)	18 211,2	154 912,3	185 199,4	228 235,1	114 117,5	50,0	123,2
Усього видатків	2 985 947,8	4 130 058,3	5 984 016,2	7 954 976,2	3 617 957,8	45,5	150,7
Надання пільгового довгострокового кредиту громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	2 096,4	2 126,1	3 645,7	8 475,9	4 199,5	49,5	265,1
Повернення кредитів, наданих для кредитування громадян на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	-116,5	-259,9	-201,3	-251,5	-178,8	71,1	204,3
Разом	2 987 927,7	4 131 924,5	5 987 460,6	7 963 200,5	3 621 978,6	45,5	150,7

Джерело: Дані Запорізької міської ради